

¿Habla español?

Tekst: **Jacqueline de Groot**

Voor een behandeling kan taal soms een probleem zijn. Zo verliep de therapie met een Spaanse patiënte aanvallend wat stroef, omdat het met het Nederlands nog niet helemaal wilde vlotten. Ze kwam bij mij omdat haar seksuele relatie zeer slecht verliep en ze er zichtbaar onder leed. Hoewel ik weet dat er tolken bestaan die in EMDR gespecialiseerd zijn en Iraans, Syrisch of Afghaans spreken, leek een tolk voor het Spaans me overbodig. We moesten het zelf maar zien te redden in gebroken Nederlands, Engels en gebarentaal, dacht ik zo. In de loop van het 'gesprek' werd duidelijk dat er sprake was van een reeks traumatische ervaringen in de leergeschiedenis. Mijn werkhypothese was dat het opruimen van de herinneringen aan deze nare gebeurtenissen, het opbouwen van een betere seksuele relatie waarschijnlijk minder ingewikkeld zou maken. We spraken daarom af te starten met een EMDR-behandeling. Vervolgens zouden we kijken wat er nodig was om weer seks met haar man te kunnen hebben en daar plezier aan te kunnen beleven. Het selecteren van de herinneringen aan de naaste gebeurtenissen verliep best goed, maar de zitting liep eindeloos uit.

Ik bedacht me dat het een hele toestand zou gaan worden om het Nederlandse EMDR-protocol uit te voeren, dus ging ik op zoek naar een Spaans EMDR-protocol. Eerlijk gezegd is mijn Spaans nogal beroerd, maar ik heb wel Spaanse cursussen gevolgd, waaronder die van Sandra Alvarez met een cd vol sensuele, passievolle, Spaanstalige songs. Zinnen als: *'Besame con frenesi, eres un mejillon'*, (kus me met hartstocht, je bent een mossel), zing ik als ik in de auto zit altijd uit volle borst mee. Hoewel werkwoorden en zelfstandige naamwoorden mij niet geheel vreemd zijn, blijft mijn vocabulaire op het niveau van een goede beginner.

Ik tikte een Spaans EMDR-protocol op de kop en kreeg meteen zin om EMDR-protocollen in alle talen in mijn bezit te krij-

gen. Het wraakprotocol in het Mandarijn, het verslavingsprotocol in het Fins, RDI in het Hindi. Je weet niet of je het nog eens nodig zal hebben, en dan is het maar in huis. Ik printte het Spaanse EMDR-protocol uit en oefende het hardop in bed voor het slapen gaan. Ik hoopte dat er geen *cognitieve interweaves* aan te pas zouden hoeven te komen, want die stonden er niet bij. Ik zou ze dan toch maar in het Nederlands zeggen. Ik bleef uiteindelijk de gevorderde beginner.

Spaanse volzinnen

Mijn patiënte was zichtbaar verrukt dat ik het Spaanse protocol had gevonden en we startten de zitting. Nooit eerder had ik me zo strak aan het protocol gehouden met een uitspraak waar, in mijn beleving, geen Spanjaard aan kon tippen. Al snel zag ik aan haar ogen dat ze dacht: waar heeft dat mens het over? Ik realiseerde me dat ik een cursief gedrukt stuk had voorgelezen, bedoeld voor de therapeut en niet het deel voor de patiënt. Mijn God, dat had ik weer! Ik begon maar snel met stap één: *"La peor parte del recuerdo* (naarste plaatje), *cognicion negativa i positiva, los emociones, le perturbación* (SUD) en de *Sensacion corporal."* Dat verliep goddank voorspoedig. Mijn patiënte sprak in het Spaans, soms in het Engels en ook in het Nederlands. Spaanse volzinnen kwamen als water over me heen en ik begreep nog niet de helft. Ik vroeg steeds: *"Que le viene ahora?"* (Wat komt er nu op?) en kreeg een antwoord waar ik geen touw aan vast kon knopen. Ik kreeg gelukkig niet de indruk dat een cognitieve interweave noodzakelijk was, al weet ik dat nog altijd niet zeker. Het was een heftige sessie. De SUD begon op 9, maar zakte vrij snel naar 0. De opluchting en ontlasting bij mijn patiënte aan het einde van de zitting waren bijna tastbaar. Hoewel ik het helaas niet helemaal had gevolgd, bleek het eerste nare plaatje volledig opgeruimd. *Es el resultado que cuenta!*

Jacqueline de Groot is psycholoog en seksuoloog NVVS. Haar specialisatie is EMDR bij seksuele problemen.